

Yttrande angående ”En flexiblare väg till behörigheten fartygsbefäl klass VII”
C 2023-1729

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Yttrande angående ”En flexiblare väg till behörigheten fartygsbefäl klass VII” (LI2023/03495)

Chalmers har tagit del av remissen ”En flexiblare väg till behörigheten fartygsbefäl klass VII” där Landsbygds- och infrastrukturdepartementet föreslår att däckstjänstgöring ska kunna ersättas av handledd fartygsförlagd utbildning för att nå en behörighet för Fartygsbefäl klass VII.

Nedan återfinns Chalmers svar och kommentarer på betänkandet.

1. Sammanfattande kommentarer

- Chalmers tekniska högskola är mycket positiva till detta tillägg av förordningen (2011:1533) om behörigheter för sjöpersonal.
- Chalmers tekniska högskola föreslår att längden på den handledda fartygsförlagda utbildningen blir sex (6) månader.

2. Övriga kommentarer

Målet med en flexiblare väg till behörigheten fartygsbefäl klass VII är att locka fler personer till den svenska sjöfarten för att täcka behovet av personal på mindre och medelstort tonnage, men också ge en alternativ ingång till sjöfarten för de som inte ser en fyraårig sjökaptensutbildning som möjlig (t.ex. på grund av familjesituation eller liknande). Naturligtvis är den teoretiska utbildningens och den handledda fartygsförlagda utbildningens kvalitet avgörande för att fortsatt bedriva en säker och hållbar svensk sjöfart, men utbildningsvägen behöver dessutom vara attraktiv och praktiskt genomförbar.

Transportstyrelsen har fått i uppgift att föreskriva om innehåll och längd av den handledda fartygsförlagda utbildningen. Chalmers tekniska högskola gör bedömningen att längden på den handledda fartygsförlagda utbildningen bör vara sex månader, vilket är i linje med föreskrifter i bland annat Finland, Norge och Nederländerna. En handledd fartygsförlagd utbildning på sex månader ger förutsättningar för att genomföra utbildningen under ett (1) läsår och ändå vara tillräcklig för att på ett säkert sätt framföra ett fartyg efter utfärdad behörighet.

Yttrande angående ”En flexiblare väg till behörigheten fartygsbefäl klass VII”

C 2023-1729

Konsekvenser om den handledda fartygsförlagda utbildningen blir längre än sex månader:

- Den handledda fartygsförlagda utbildningen kan inte genomföras under ett (1) läsår vilket innebär att studenter från två antagningsår behöver praktikplatser parallellt vilket i praktiken halverar antal möjliga utbildningsplatser.
- Handledd fartygsförlagd utbildning är en del av utbildningen, d.v.s. studenten får inte lön av rederiet utan har normalt studiemedel under perioden. Exempelvis skulle ett krav på 12 månaders (360 dagars) handledd fartygsförlagd utbildning innebära, med normala arbetsveckor om fem arbetsdagar, 72 studieveckor eller 105 högskolepoäng. En stor belastning på både individens och statens ekonomi.
- Minskad attraktivitet för utbildningen. Studenterna får redan i dag en högkvalitativ teoretisk utbildning som innehåller en stor mängd simulatorträning, att därefter kräva mer än 180 arbetsdagars oavlönad arbetsplatsintroduktion för att få framföra ett mindre fartyg som styrman (för att bli befälhavare krävs ytterligare 12 månaders sjötjänstgöring som styrman) kommer inte locka särskilt många personer.

Den tekniska utvecklingen av maritima simulatorer går snabbt vilket gör moderna simulatorer mycket verklighetstroga och de utgör därmed en utmärkt grund för att bygga nödvändiga färdigheter och erfarenhet. Genom effektivt användande av maritima simulatorer bör den handledda fartygsförlagda utbildningen kunna kortas ytterligare, även om simulatorträning inte kan ersätta all praktisk erfarenhet ombord.

Göteborg 2023-11-23

Fredrik Olindersson
Avdelningschef Maritima studier

Johan Magnusson
Programansvarig